

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Grigoriță Grigore,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Grigoriță Grigore împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Țarnă Victoria cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 06 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2ra-510/24

NR. PIGD 2-22159927-01-2ra-19042024)

Recurs declarat după 01 septembrie 2023. Argumentele invocate în cererea de recurs nu constituie temei de admisibilitate a recursului. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. T. Vasilică,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Pahopol, R. Pulbere, D. Dulghieru,

15 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului depus de Grigoriță Grigore,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 02 noiembrie 2022, Grigoriță Grigore a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Țărnă Victoria cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

2. În argumentarea acțiunii reclamantul a indicat, că la data de 11 iulie 2016 a încheiat cu Morari Oleg un contract de împrumut bănesc conform căruia i-a transmis în proprietate suma de 800 de euro fără careva dobândă contractuală pentru un termen determinat. Morari Oleg nu a restituit suma împrumutului primită de la Grigoriță Grigore în termenul prevăzut de contract, din care considerente a depus cerere de chemare în instanța de judecată cu privire la încasarea sumei împrumutului acordat și a dobânzii de întârziere calculate pentru perioada de neexecutare.

3. Prin hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Orhei s-a admis acțiunea și s-a încasat de la Morari Oleg în beneficiul lui Grigoriță Grigore a sumei de 800 de euro cu titlu de împrumut, suma de 66,65 de euro cu titlu de dobândă de întârziere calculată și suma de 831,50 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

4. A indicat că în temeiul hotărârii din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Orhei, Grigoriță Grigore a primit titlul executoriu nr. 2-237/2017 cu privire la încasarea de la Morari Oleg în beneficiul lui Grigoriță Grigore a sumei de 800 de euro cu titlu de împrumut, suma de 66,65 de euro cu titlu de dobândă de întârziere calculată și suma de 831,50 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

5. Titlu executoriu nr. 2-237/2017 din 18 iulie 2017 a fost depus spre executare executorului judecătoresc Victoria Țărnă cu sediul în or. Orhei, care a expediat debitorului o propunere cu privire la executarea benevolă a documentului executoriu, însă pînă în prezent documentul executoriu nu a fost executat.

6. Astfel a indicat că, hotărârea judecătorească menționată nu a fost executată pe parcursul a 5 ani și 2 luni. Grigoriță Grigore a menționat că a depus mai multe cereri în adresa executorului judecătoresc Victoria Țărnă în perioada anilor 2018 – 2022, prin care a solicitat întreprinderea tuturor

măsurilor prevăzute de lege cu privire la executarea efectivă și urgentă a documentului executoriu deoarece tergiversarea neîntemeiată a executării documentului executoriu lezează grav drepturile și interesele creditorului. A indicat că executorul judecătoresc Victoria Țărnă nu a întreprins nimic în scopul executării hotărârii judecătorești menționate supra.

7. A mai relatat că în perioada 2018 - 2022 a depus cereri în adresa Ministerului Justiției, prin care a solicitat întreprinderea mai multor acțiuni cu privire la executarea documentului executoriu, iar ca răspuns Ministerului Justiției RM a informat despre faptul că cererea depusă a fost expedită spre examinare către executorul judecătoresc cu cerința privind examinarea și identificarea soluțiilor relevante situației create.

8. A susținut că neexecutarea hotărârii din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Orhei a început de la data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești 18 august 2017 până la 01 noiembrie 2022 (data depunerii cererii de chemare în instanța de judecată).

9. Prin urmare, a notat că organul de executare și executorii judecătorești după intrarea în vigoare a hotărârii judecătorești menționate supra, au întreprins acțiuni minime în scopul executării hotărârii, însă aceste acțiuni nu au dus la executarea hotărârii judecătorești.

10. A mai menționat că pentru neexecutarea în termen îndelungat a hotărârii judecătorești din 18 iulie 2017 lui Grigoriță Grigore i s-a încălcat și i se încălcă și la moment dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 par.1 a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

11. Totodată, a specificat că prin neexecutarea hotărârii judecătorești în perioadă de timp de la 18 august 2017 până la 01 noiembrie 2022 lui Grigoriță Grigore i s-a încălcat și dreptul la protecția proprietății, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, or, Grigoriță Grigore în această perioadă nu a putut beneficia de bunurile sale și, astfel, dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție a fost încălcat.

12. A evidențiat că pretenția sa față de debitorul Morari Oleg cu privire la încasarea sumei de bani în temeiul hotărârii judecătorești din 18 iulie 2017 devenită irevocabilă la 18 august 2017 nefiind executată în perioada menționată constituie un „bun” în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție deoarece pretenția dată a fost și este suficient de certă pentru a fi executorie.

13. Astfel, reclamantul a considerat că a fost lipsit ilegal de beneficiile hotărârii judecătorești din 18 iulie 2017 și anume prin inacțiunea executorului judecătoresc Țărnă Victoria care fiind investit în funcție de Ministerul Justiției desfășoară o activitate publică de executare a hotărârilor judecătorești care nu a întreprins nimic în scopul executării hotărârii judecătorești. A susținut că prin neexecutarea hotărârii judecătorești irevocabile din 18 iulie 2017, reclamantului i s-a cauzat un prejudiciu material în sumă de 866,65 de euro și 831,50 de lei.

14. A solicitat a constata faptul neexecutării în termen rezonabil a hotărârii din 18 iulie 2017 a Judecătoria Orhei prin care s-a hotărât a admite acțiunea lui Grigoriță Grigore și s-a încasat de la Morari Oleg în beneficiul lui Grigoriță Grigore a sumei de 800 de euro cu titlu de împrumut, suma de 66,65 de euro cu titlu de dobândă de întârziere calculată și suma de 831,50 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, pentru perioada de neexecutare de la 18 august 2017 până la data de 01 noiembrie 2022.

15. Drept consecință a constatării faptului încălcării dreptului la executarea hotărârii în termen rezonabil reclamantul a solicitat cu titlu de satisfacție echitabilă pentru faptul încălcării permanente în perioada de la 18 august 2017 până la data de 01 noiembrie 2022, a dreptului la executarea în termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești irevocabile repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei.

16. În drept, acțiunea reclamantului a fost întemeiată pe prevederile art. 1 Protocolul Adițional 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și prevederile Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

17. Prin hotărârea din 13 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă acțiunea, ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

18. La 15 februarie 2023 Grigoriță Grigore a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii, cu adoptarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

19. Prin decizia din 06 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de Grigoriță Grigore și s-a menținut hotărârea din 13 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

20. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut ca întemeiată concluzia instanței de fond precum că, prin întreprinderea măsurilor efective și necesare pentru executarea hotărârii judecătorești, autoritățile nu au împiedicat reclamantul de a beneficia și/ sau de a se folosi de creanța obținută prin hotărâre judecătorească, această omisiune fiind imputabilă în exclusivitate debitorului, motive din care, reclamantul nu poate pretinde la repararea prejudiciului material, ori pe parcursul judecării prezentului litigiu

s-a stabilit incontestabil faptul că, executorul judecătoresc a întreprins toate măsurile necesare în vederea executării documentului executoriu, însă, neexecutarea este imputabilă doar debitorului, astfel instanța a respins cerința reclamantului de constatare a încălcării dreptului la proprietate și violare a Protocolului 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

21. La fel, prin hotărârea contestată s-a stabilit și faptul că cerința cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la justiție și violarea art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, este neîntemeiată și s-a respins ca și pretenția reclamantului cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

22. Instanța de apel vine în acord cu circumstanțele stabilite în hotărârea instanței de fond, pe care a considerat-o întemeiată și motivată, iar argumentele invocate în cererea de apel nefiind probate și astfel, nefiind aplicabile la emiterea unei noi hotărâri de a fi admise cerințele invocate în cererea de chemare în judecată.

23. Pe cale de consecință, instanța de apel a precizat netemeinicia în ansamblu a cererii de apel declarate, dat fiind faptul că, în susținerea acesteia, apelanta nu a adus niciun argument plauzibil, motivându-și cererea de apel doar prin reiterarea argumentelor aduse și în fața instanței de fond. Or, apelul este continuarea fondului, astfel, apelanta urma să administreze probe, să anexeze acte și alt material probator care ar răsturna soluția instanței de fond, acțiuni care la caz, nu au fost întreprinse de către apelant, astfel, se constată formalitatea cererii de apel.

24. În cumulul celor expuse, instanța de apel a concluzionat că, apelantul nu a prezentat argumente verosimile și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

25. La 19 aprilie 2024, Grigoriță Grigore a declarat recurs împotriva deciziei din 06 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei decizii noi prin care să fie admisă acțiunea integral.

SOLICITAREA RECURENTULUI

26. În motivarea recursului, recurentul a invocat că interpretarea legii dată de instanța de fond și instanța de apel în hotărârile contestate în cadrul examinării acestei cauze civile este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, iar prin cerința sa se va consolida jurisprudența CSJ în asemenea categorii de cauze civile similare sau analogice. De asemenea consideră că hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel pronunțate în această cauză civilă, reieșind din analiza probelor dată de către

instanța de judecată și din conținutul concluziilor invocate în aceste hotărâri, sunt arbitrare și se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă și neobiectivă a probelor prezentate instanței de judecată, precum și pe analiza circumstanțelor de fapt și de drept ce s-au constatat în cadrul examinării acestei cauze civile.

27. Consideră că instanțele inferioare au interpretat în mod eronat și au aplicat incorect anumite norme de drept material care reglementează raporturile juridice cu privire la executarea unei hotărâri judecătorești irevocabilă, acțiunile și actele executorului judecătorec emise și întreprinse în cadrul procedurii de executare și imposibilitatea de a se bucura de suma dispusă spre încasare conform hotărârii judecătorești irevocabile.

28. În partea ce ține de examinarea cauzei civile, consideră că instanțele de judecată în privința argumentelor și motivelor invocate de către Grigoriță Grigore, incorect au constatat circumstanțele de fapt ale cauzei, incorect au constatat raporturile juridice material-litigioase stabilite între părțile litigiului și au dat o apreciere incorectă și neobiectivă tuturor argumentelor administrate în cadrul examinării acestei cauze civile.

29. Consideră că prin neexecutare hotărârii judecătorești din 18 iulie 2017 i se încalcă și la moment dreptul său la un proces echitabil prevăzut de art. 6 par. 1 a Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și dreptul la protecția proprietății garantat de art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

30. În susținerea celor expuse mai sus a invocat hotărârile CEDO pronunțate în cauzele vs Republica Moldova: Istrate c. Moldovei, Prodan c. Moldovei, Olaru ș.a c. Moldovei, Popov vs Moldova, Botnari vs Republica Moldova, Curăraru vs Republica Moldova.

31. Consideră că instanța de apel la examinarea cauzei nu a ținut cont de prevederile și recomandările menționate în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 11 noiembrie 2013 privind procedura de judecare a cauzelor civile în ordine de apel, în special a celor menționate la pct. 9, 10, 13, 17, 18, 20, 23 și 24.

32. În drept, și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art. 429, 430, 431, 432 alin. (1) lit. a), b) și e), 434, 435, 436, 437, 442, 444 și 445 din Codul de procedură civilă.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

33. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede următoarele: „Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

34. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 06 februarie 2024 și a expediat-o recurentului prin intermediul oficiului

poștal la 16 mai 2024 (f.d.198), însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia. Astfel, recursul declarat la data de 19 aprilie 2024 de Grigoriță Grigore, este în termen.

35. La data de 18 iunie 2024, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 221-222).

36. Referințe nu au fost depuse.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

37. Art. 433 alin. 1, lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1)”.

38. Art. 432 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale. Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

39. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

40. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

42. Din analiza recursului declarat de Grigoriță Grigore rezultă că, drept temeiuri de declararea a recursului au fost invocate prevederile art. 432 alin.

(1) lit.a), b) și e) din Codul de procedură civilă, conform cărora recursul este admis dacă interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție, hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

43. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, or, motivele invocate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căreia instanța de apel s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

44. De asemenea, motivele menționate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căreia instanța de apel, s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

45. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea repetată a situației (redată în cererea de apel), nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

47. În contextul prevederilor art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiurilor conținute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică din oficiu sub aspectul dat temeiurile recursului.

48. La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p. 38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care

implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

49. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Grigoriță Grigore, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare urmează a fi considerat inadmisibil.

50. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art.433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de către Grigoriță Grigore, împotriva deciziei din 06 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi